ručního dluhu. Poněvadž podle § 267 ručení zaniká zánikem daňového dluhu, musí každé ručení zaniknouti zejména i tehdy, zanikne-li původní daňový dluh promlčením. Při tom může ručící osoba uplatňovati samostatně okolnost, že buď vyměřovací právo státu nebo právo vymáháti je promlčeno proti původnímu daňovému dlužníku, a může tuto okolnost uplatňovati i tehdy, opominul-li tak učiniti původní poplatník sám.

# Glosy a aktuality.

## Ručení manželky dle § 1409 obč. z.

Advokát Dr. Arnošt Wald, Prostějov, zaslal nám toto dosud neuveřejněné rozhodnutí n. s. ze 17. listopadu 1937, Rv I 1590/37:

Manželka ručí za obchodní dluhy manželovy podle § 1409 ob. z. obč. a § 187 III. dílčí novely v plné výši i když nepřevzala viditelné aktivum. Stačí, provozuje-li živnost v týchž obchodních místnostech a téhož druhu, jako její manžel. Okruh zákaznictva a dodavatelstva je také »jmění« ve smyslu shora citovaných ustanovení zákona.

Okresní soud zamítl žalobu, která byla podána z titulu převzetí obchodu podle § 1409 ob. z. obč. a § 187 III. dílčí novely. Důvody:

Žalovaná strana prokázala, že nepřevzala od svého manžela J. Š. žádné jmění nebo podnik. J. Š. provozoval sice živnost střižním zbožím před žalovanou v týchž místnostech, které se nacházely v domě žalované a odhlásil živnost téhož dne, kteréhož jeho manželka — žalovaná — svou živnost téhož druhu ohlásila, prodal však sklad zboží jistému Františku K-ovi z Prahy, tedy třetí osobě. Tento Frant. K. chtěl sice zboží převzíti, avšak po dohodě se žalovanou svěřil jí toto zboží do komisního prodeje. Žalovaná nepřevzala tudíž obchod po svém manželi a neručí podle zákona za jeho dluhy.

Odvolací soud změnil rozsudek I. soudu tak, že žalobě vyhověl. Důvody odvolacího soudu:

František K. nebyl ve skutečnosti ničím jiným, nežli financiérem celé transakce. K odevzdání skladu zboží ve smyslu § 427 ob. z. obč. nedošlo, neboť při takovém by bylo nutno, aby se to stalo znameními, ze kterých každý by jasně mohl poznati, že zboží bylo předáno Š...m K...ovi. To však nebylo prokázáno. Pro posouzení věci jest směrodatným, že zboží Š...ovo zůstalo v těchže místnostech, že v těchže místnostech do 23. října 1934 Š. obchod provozoval a že od téhož momentu, kdy on obchodu se vzdal, tamže ohlásila živnost žalovaná. Skutečnou přejímatelkou všeho zboží byla tudíž žalovaná a tato je dle § 1409 ob. z. obč. zavázána zaplatiti dluh svého manžela, který jako jeho manželka nejen že znáti musela, nýbrž jistě také znala.

Nejvyšší soud potvrdil rozsudek odvolacího soudu z důvodů:

Žalovaná převzala od svého manžela okruh zákaznictva a provozovala v týchž obchodních místnostech jako její manžel živnost téhož druhu, jak sama tvrdí, již od 3. VII. 1934, tedy ještě před tím, než-li její manžel živnost odhlásil.

Z toho jest nepochybno, že žalovaná převzala od svého manžela takovou část aktiv jeho podniku, která tvoří také podklad pro poskytování obchodního úvěru. Jde tedy o soubor hospodářský, nikoli nepatrný, o určitou hospodářskou jednotku, která byla podkladem osobního úvěru dosavadního majitele. Již převzetí této hospodářské jednotky odůvodňuje použití § 1409 ob. z. obč. Není proto třeba zabývati se správností napadeného odvolacího rozsudku v otázce převzetí zboží Františkem K...em nebo žalovanou.

Zasilatel tohoto rozhodnutí k tomu poznamenává:

Náš nejvyšší soud již několikráte v dřívějších rozhodnutích vyslovil právní zásadu, že se pod pojmem jmění, resp. podnik po rozumu § 1409 ob. z. obč. ve znění III. dílčí novely nerozumí jen hmotné věci,

nýbrž také ony části jmění nebo podniku, které spolu s jinými tvoří soubor hospodářský, určitou hospodářskou jednotku a jsou podkladem pro osobní úvěr dosavadního majitele. Tak ku př. rozhodnutí Vážný čís. 5416 a mnohá jiná.

V dřívějším případě považoval nejvyšší soud za dostačující pro vznik ručení za dluhy převzatého podniku, že žalovaná provozuje dále v týchž obchodních místnostech živnost stejného druhu a převzala tím okruh zákaznictva svého manžela, ačkoliv se obchodní místnost nachází v jejím vlastním domě. Podnik nepozůstává právě jen z bilančních aktiv, nýbrž je již jako takový, to znamená firma, organisace, okruh zákaznictva a dodavatelů, velmi důležitý podklad pro poskytování úvěru. Ježto jak dle názoru vědy tak i dle názoru judikatury (viz mezi jinými Ehrenzweig II/1, str. 280 a násl.), nemusí býti převzat celý podnik nebo jmění, aby nastalo ručení, nýbrž stačí převzetí i jen části majetku, tvoří-li tento podklad pro osobní úvěr majitele, jest hořejší rozhodnutí jen důsledným provedením těchto úvah.

Pozn. redakce: Ovšem převzatá část majetku musí býti hodnotná; v tom směru rozhodl nejv. soud dne 6. října 1937 sb. n. s. č. 16.363: »Nejde o převzetí závodu nebo jmění podle § 1409 ob. z. obč., je-li převzatý majetek tak nepatrné ceny, že jej nelze pokládati ani za hospodářskou jednotku, ani za majetkový soubor, s nímž by bylo možno hospodařiti nebo podnikati. Kdo převzal pouze část krámského zařízení nepatrné ceny, neručí za dluhy souvisící s obchodem předchůdcovým, třebas najal tutéž místnost, kterou měl najatu předchůdce a vyprodával v ní zboží, koupené v exekuční dražbě proti předchůdci. V takovém případě nezáleží ani na tom, že tu byl nepatrný okruh zákazníků a že se na celém provozu po vnější stránce až na změnu jména nic nezměnilo.« — Přehledný rozbor zákona a judikatury k § 1409 ob. z. obč. nejnověji podává Dr. Josef Prunar v článku: Ochrana věřitelů při převzetí podniků (Hosp. politika, roč. 1938, str. 17 a n.).

## Petit žaloby zástavní nebo obligační?

Otiskujeme bez poznámky připomínky, které nám zaslal autor glosy z minulého čísla Dr. Pavel Winter.

Předmětem celé diskuse ovšem je jen případ, kdy hypotekární dlužník je totožný s dlužníkem osobním, neboť jinak by vůbec nepřicházel v úvahu problém § 91 j. n. Proto jsme ve svých poznámkách ke glose musili samozřejmě omeziti otázku tak, aby nesváděla k nejasnosti, poněvadž v glose samé to jasně řečeno nebylo.

Redakce »Pr. prakse« připojila ke glose »Nový výklad §§ 81, 91 j. n.?« (roč. II., č. 4) poznámku, která se zastává mnou vytýkaného rozhodnutí, pojednávajícího o příslušnosti ve sporech o zaplacení hypotekárně zjištěné pohledávky proti osobnímu dlužníku.

K tomu podotýkám:

Redakce sama pocítila potřebu omeziti poznámku ad a) slovy: »vlastně jen v takovém případě, kde žalovaný má také povinnost platiti«, vyjadřujíc tím implicite, že petit »žalovaný jest povinen zaplatiti pod exekucí do zatížené nemovitosti« jest pojmově petit obligační žaloby, nikoliv zástavní. Svůj závěr ad b) vyslovuje redakce jen kondicionelně, a k tomu nutno uvésti: Lze beze všeho připustiti, že soudním výrokem »žalovaná strana je povinna zaplatiti pod exekucí do zatížené nemovitosti« se dosáhne téhož účinku jako soudním výrokem »žalovaná je povinna trpěti exekuci do zatížené nemovitosti«. Ale nelze přesto připustiti, že oboje »je totožné«, poněvadž první petit není petit žaloby zástavní. Nejde tu o hraní se slovy, nýbrž o uvědomování si základních právnických pojmů. Žaloby netřídíme podle účinku, kterého se jimi dosahuje, nýbrž podle práva, jehož ochranu (vymožení) sledují. Stejného účinku lze dosáhnouti na př. žalobou podle § 23 zákona čís. 19/1890 ř. z. i podle § 29 zákona čís. 111/1927 Sbírky zákonů a nař., anebo soukromým účastenstvím v adhésním řízení či samostatnou žalobou soukromoprávní, stejného účinku lze mnohdy dosáhnouti žalobou ať possesorní ať petitorní povahy, a stejného účinku i v našem případě třeba petitem »povinen trpěti exekuci do zatížené nemovitosti« jako petitem »povinen zaplatiti pod exekucí do zatížené nemovitosti«. Avšak jen první z těchto petitů je petit žaloby zástavní. Při petitu »zaplatiti« jest předmětem ža-